

2020RGW99

DATUM	15-7-2020
AAN	Provinciale Staten Utrecht
VAN	Gedeputeerde Hanke Bruins Slot
DOORKIESNUMMER	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Addendum op Statenbrief 2020RGW99 - Veenplan Rijk

In aanvulling op de Statenbrief van 9 juni jl. over de Impulsgelden Veenweiden (kenmerk 2020RGW99), wil ik u informeren over het hiernavolgende.

Het Rijk stelt middelen beschikbaar en stelt een Veenplan op

In haar schrijven aan de Tweede Kamer van 13 juli 2020 zet de minister van LNV, mw. Carola Schouten, haar 'Veenplan' uiteen. De aanleiding voor het Veenplan is de aangenomen motie van de Kamerleden Kröger en Schonis over de initiatiefnota "Veen red je niet alleen" (TK 35140, nr. 15). Het Veenplan is tot stand gekomen in afstemming met het IPO, VNG en Unie van Waterschappen, en met maatschappelijke partners via de Regiegroep Veenweiden.

Dit Veenplan is een uitwerking van afspraken, die in het Klimaatakkoord zijn gemaakt rond de veenweiden. Het plan valt uiteen in twee fasen:

1. 2020 t/m 2022: Veenplan 1e fase, de aanjaag- en opbouwfase, hierin begrepen een financiële impuls voor de veenweideaanpak;
2. 2023 t/m 2030: Veenplan 2e fase, het proces tot 2030, gericht op uitbreiding van maatregelen en borging van de resultaten op doelen.

Het Rijk heeft ten behoeve van de uitvoering van de doelen uit het Klimaatakkoord en het Veenplan landelijk middelen beschikbaar gesteld voor de veenweiden:

- €100mln impulsgelden, te besteden binnen twee jaar, voor het bereiken van effecten op korte termijn (2020-2022); de IPO Kopgroep Veenweiden heeft met de minister van LNV afgesproken dat €18 mln. zal worden toegekend aan de Provincie Utrecht;
- €176mln voor het bereiken van de doelen uit het Klimaatakkoord in 2030, zijnde het verminderen van de uitstoot CO₂-eq uit veenweide met 1Mton. Onder te verdelen in
  1. Onderzoek en kennisontwikkeling: €76mln
  2. Aanvullende uitstoot verminderende maatregelen: €100mln

(NB. Deze middelen zijn nog niet verdeeld. Het Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgassen uit Veenweiden (NOBV) is een meerjarenprogramma gestart dat gefinancierd wordt uit de €76mln. Naar verwachting zal onderzoek en kennisvermeerdering landelijk worden georganiseerd, waarbij vanuit de samenwerkende partijen voorstellen kunnen worden ingediend.)

Inzet Impulsgelden Veenweiden

In het bestuurlijk overleg van 6 juli jl. met de minister van LNV, VNG en Unie van Waterschappen hebben de veenweidenprovincies (Noord-Holland, Zuid-Holland, Friesland, Groningen, Overijssel en Utrecht) aangegeven op welke wijze zij de impulsgelden zouden willen besteden. In onze Statenbrief van 9 juni hebben we een toelichting hierop gegeven (zie hiervoor in de brief de toelichting op Spoor 3). In het bestuurlijk overleg van 6 juli zijn afspraken gemaakt over de randvoorwaarden voor het beschikbaar komen van de impulsgelden voor provincies. Deze randvoorwaarden worden de komende weken uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst en een regeling en

tezamen leiden ze tot de beschikking van de €100 miljoen impuls gelden aan de veenweidenprovincies. In de gebiedsprocessen werken deze provincies met deze middelen, samen met gebiedspartijen, aan de invulling van gebiedsplannen.

De inzet van de impuls gelden wordt gezien als eerste stap om voor de lange termijn met grondeigenaren en overheden een af te spreken maatregelenmix door te voeren, die uiteindelijk leidt tot de 1 Mton (CO₂eq) landelijke besparing in 2030.

De afgesproken uitgangspunten bij het besteden van de impuls gelden Veenweiden zijn als volgt:

- De middelen geven een substantiële financiële impuls aan de aanpak van het reduceren van broeikasgasuitstoot uit Veenweiden.
- Dit gebeurt met een gebiedsgerichte aanpak op basis van draagvlak, onder regie van provincies.
- De aanpak is gericht op een duurzaam lange termijnperspectief voor agrariërs, dus met focus op de blijvers.
- Dit betekent een brede inzet van de middelen met een mix van maatregelen, meer dan enkel opkoop.
- Provincies werken met de systematiek van dynamische programmeren zodat flexibiliteit gewaarborgd blijft. Hierbij past een verantwoording op hoofddoelen.

De impuls gelden zijn nadrukkelijk bestemd voor de reductie van broeikasgassen uit Veenweiden en daarmee bestrijding van bodemdaling in het buitengebied en niet voor de bodemdalingsproblematiek in de bebouwde omgeving. De impuls gelden adresseren ook niet de langere termijn ambities op het gebied van klimaatadaptatie en bv. waterveiligheid.

Bij de te nemen maatregelen vanuit de impuls gelden Veenweiden moet vooral worden gedacht aan aankoop en ruil van gronden en invoering van innovatief grondgebruik en duurzaam beheer, afwaardering van gronden vanwege de waardedaling, waterinfiltratie-technologie en kosten voor het opstarten van de gebiedsprocessen.

Provincies hebben op verzoek van de minister zelf een verdeling gemaakt van de €100 miljoen impuls gelden over de zes Veenweidenprovincies (zie de tabel hieronder). Uitgangspunt was dat elke veenweideprovincie een substantieel bedrag ontvangt waarbij de opgave in alle Veenweidenprovincies werkelijk een impuls kan krijgen. Bij deze verdeling is rekening gehouden met de grootte van de opgave (hectares) en de kansrijkheid van projecten. Daarbij is afgesproken dat €18 mln. zal worden toegekend aan de Provincie Utrecht.

Provincie	Groningen	Friesland	Overijssel	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland
Miljoen €	5	22	15	18	18	22

In twee tranches van €50 miljoen zal dit bedrag via een SPUK-light uitkering aan provincies worden overgemaakt, in 2020 en 2021.

Opstellen van een Regionale Veenweide Strategie (RVS)

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de provincies, naast de inzet van de impuls gelden, een proces organiseren/faciliteren met grondgebruikers (met name agrariërs), maatschappelijke actoren, bewoners en medeoverheden gericht op de opstelling van een programma per veenweidegebied, een Regionale Veenweide Strategie (RVS).

De RVS dient inzichtelijk maken welke CO₂-reductie per provincie kan worden behaald in 2030. De optelling van deze strategieën maakt inzichtelijk of de landelijke doelstelling van 1Mton CO₂eq-reductie met de voorgenomen aanpak gehaald wordt. De RVS zal per provincie in 2020-2021 worden opgesteld.

Provincies kunnen zelf een invulling geven aan de RVS, maar vanuit het Klimaatakkoord is wel een aantal verplichte elementen gegeven:

- globale mix van maatregelen, gericht op de milieu- en klimaatdoelen voor de veenweiden en een met het gebied afgesproken opgave voor 2030;
- perspectief op 2050, inclusief beheersaspecten;
- financiële doorrekening;
- vervolgproces (uitwerking op polderniveau);
- verbinding met bestaande processen;
- rol van actoren in het gebied;
- bestaande instrumenten en identificatie van ontbrekende instrumenten.

Graag lichten we in een informatiesessie voor de commissie RGW op 2 september a.s. de Impulsgelden Veenweiden en het uitvoeringsprogramma bodemdaling verder toe.